

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Post'a Domineca 15/27 mart.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii capeta d'oue tablouri pompóse.	Pretulu pentru Austri'a pe ian.--jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.--jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 11,	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870.
--	--	---	-------------------	--	--	------------------------------

Despre cultur'a Romaniloru din Basarabi'a..

I.

Ori de câte ori pronuncia Romanulu cuventulu Basarabi'a, se umple de amaru; si si aduce a minte de cele ce dícea nemoritoriulu Georgie Lazaru, in momintele sale de desperare: *Dómne! pana candu anii blaste mului?*

Barbari'a, in aliantia cu despotismulu, au rumpu de la sinulu mumei nóstre patrie aceste d'oue frumóse petre din corón'a Moldaviei, odinióra atátu de mare si poternica. Ele gemu astadi sub jugulu strainu alu desnatiunalsârii. Fia ce dí stóree sangele nobilu alu strabuniloru ce curge prin venile Romaniloru de acolo si lu-inlocuesce cu sângele celoru de altu neamu. Intre Basarabi'a, Bucovin'a si Patri'a numa, esiste o rumpere de relatiumi atátu de cumplicita, incátu cu fórte mare greu ni fu a da aceste notiuni despre cultur'a morala si intelectuala a romaniloru de acolo. Pana la 1812, sórtea acestei frumóse tieri a fostu legata de a Moldaviei. Totu ce s'a dísu si s'a facutu pan'atunci sub raportulu scóleloru pentru Moldavi'a, privesce si pe Basarabi'a. Apoi de la 1812, pan'la 1837, o tacere mormentala invelsesse totulu. In 1837, mai esistá la Hotinu o

scóla pentru baeti Romani si Rusi si unu gimnasiu la Chisineu, intiúlatu gimnasiulu oblastiei Basarabiei. Aceste le scimu din renumitulu cuventu, rostitu in 25 julu, eleviloru acei scóle tienutale de catra eforele Alesandru Hajdeu. Despre ce se va fi invetiatu acolo si in ce limba, nu gasimu scrisu nicairi. Dara dupa cátu scimu pre Rusi, mai degrabá credem cá s'au invetiatu Rusesce decátu Romanesce. Insu-si clasiculu discursu alu dlui Hajdeu, fu dísu in Rusesce. Tóte foile romanesci contimpurane l'au reprodusu dupa traductiunea cavalieriulu Costache Stamati, poetu Romanu alu Basarabiei, dara tradusu in limb'a romanésca vorbita peste Prutu. Conchidemu, cá la scól'a din Hotinu erau si baeti de Romani din urmatoriulu pasagiu alu nobilulu cuventatoriu:

„Eu me intorcu mai alesu catra voi, nobililoru fii ai tieri Moldaviei. Voi mai aprópe, mai de ruda sunteti animei nóstre decátu cei-lalti, pentru cá din tóte legaturile politicesci, cea mai de aprópe legatura obstescii nóstre patrii, a inbinatu si a nóstra stare de astadi cu a vóstra viitorime intr'una nedespartíta si neprefacuta intregime prin midilocirea infintiárii nóstre intru aceea-si tiéra! Éra simtiementulu politicescu, precumu l'a deslucitu unu adancu cugetatoru, este celu mai poternicu acela ce se chiama patrioticescu; din care urméza cá dra-

gostea pentru patria p \acute{o} te fi numai sub chiezas \acute{a} dragostei catra loculu unde ne-amu nascutu, si pentru aceea c \acute{a} *ac \acute{e} sta sc \acute{o} la e insemnata mai alesu pentru acei de locu pamenteni*, si marele scopuri a ei sunt int \acute{o} rse spre lat \acute{i} rea puternice \acute{i} educatii patrioticesci, acolo tocmai unde ea a primitu a sa fiintia si a sa lucrare. Pamentenii altoru tieri se areta aice pre o vreme, adusi fiindu in aceste locuri din intemplare \acute{e} ra, nu din detoria, si intocmai ca paserele veratice, ei \acute{e} ra \acute{s} i se intorcu in tier'a lor, p \acute{o} te nici cinstindu macaru cu multamit \acute{o} rie pomeniri tier'a n \acute{o} stra. Pentru voi pamenteniloru, copii de aicea, eu ve aratu la faptele stramosiloru nostrii, la \acute{o} menii mari ai pamentului Moldaviei, ca la niste pilde vrednice de a le urm \acute{a} si voi, c \acute{a} cu aducerea a minte de slav'a norodului nostru, voi s \acute{e} poteti s \acute{e} ve intariti cu duhulu si rahnindu ei, s \acute{e} ve poteti face slaviti in pomenirea viit \acute{o} rielor \acute{o} n \acute{o} stre semintii Aduceti-ve dara aminte, c \acute{a} fara de istoria, nu este patria si fara de dragoste catra istoria, nu p \acute{o} te fi dragoste catra patria. Numerandu vechile d \acute{i} le a norodului nostru, nepartenitorulu cercetatoriu se va lamur \acute{i} din s \acute{i} rulu intempl \acute{a} rilor \acute{o} ce au invelitu s \acute{o} rtea Moldoviei, numai o istoric \acute{e} sca descoperire, a ceea c \acute{a} norodulu nostru totu deauna au fostu nenorocitu, dara nici odata n'a contenitu a fi cu fapte bune. Pravoslavie, monarchia si patriotismu, au fostu trei teme \acute{i} uri a obstestii n \acute{o} stre victi, carora fapte noi nici odata n'am \acute{u} violenitu. Dupa imprejur \acute{a} ri \acute{l} e de afara (\acute{e} ra nu pentru c \acute{a} nu ar fi fostu de ajunsu puternicu din launtru) noi nu am \acute{u} apucatu s \acute{e} ajungemu la acea tr \acute{e} pta a politicirei, pe care st \acute{a} astadi cultur'a Europei, dara istori'a n \acute{o} stra dovedece, c \acute{a} in rivn'a de a ne lumin \acute{a} , noi nu ne-am \acute{u} lasatu mai josu de altii, pana nici in vremile cele mai turburate tier \acute{e} i n \acute{o} stre.“

II.

Totu d. Hajdeu, in aceea-si calitate de eforu alu sc \acute{o} lei din Hotinu, in 24 Iuniu 1840, in siedinti'a publica anuala a aceesi scoli, a cititu unu nou cuventu intitulatu: „*Suvenir \acute{e} de cele trecute, idei de cele de facia si aratate de cele vinit \acute{o} rie a Moldaviei.*“

Simt \acute{i} mu o adev \acute{e} rata parere de reu, c \acute{a} in lips'a altoru notiuni mai desvelite, despre sc \acute{o} lele fratiloru Basarabieni, nu potemu impartes \acute{i} aicea din acelu discursu, dec \acute{a} tu fragmentulu de mai josu, ce face on \acute{o} re autorului si natiunii sale:

„O! natia roman \acute{e} sca, natia de pe acumu

slavita intre t \acute{o} te pop \acute{o} rele cele mai faim \acute{o} se prin suvenirile istorice a vremiloru trecute, si prin constitui'a politica de astadi, adu-ti a minte, c \acute{a} s \acute{o} rtea ta este s \acute{e} le intreci pre t \acute{o} te odata prin civilisatia si prin o slava care nasce din cultur'a sciintieloru si a artiloru, cum celelalte pop \acute{o} re te intrecu prin marea intindere a imperat \acute{i} loru lor \acute{o} si prin acea slava a resb \acute{o} loru. In adev \acute{e} ru, d \acute{e} ca noi vomu arunc \acute{a} , o cautatura a supra ac \acute{e} loru pop \acute{o} re, cari si-au castigatu unu nume faimosu in anelele istorice, noi vedemu c \acute{a} celu mai slabu din t \acute{o} te prin intinderea pamentului si prin numerulu cetatieniloru, au intrecutu t $\acute{o$ te nati \acute{e} le prin renumele seu. Atenienii aveau de abi \acute{e} a dicea parte a Greciei, si cu t $\acute{o$ te aceste, aducerea a minte a lor \acute{o} stralucesce inca cu cea mai frum \acute{o} sa lumina. Care este \acute{o} re pricin'a acestei straluciri? Negres \acute{i} tu c \acute{a} nu-i pentru c \acute{a} viteji'a lor \acute{o} le-au datu in vreme de si \acute{e} se-deci de ani domnia peste toti cei-lalti greci; nu pentru c \acute{a} au biruitu armiele nenumerate a Persiloru la Maraton, la Salamina, la Platea, la Micale; dara au creatu sciintiele si artele; dara au cultivatu invetiaturile si au ridicatu vecinicile momente a geniului, au aprinsu faci'a filosofiei, au portatu lumin'a ei la t $\acute{o$ te pop \acute{o} rele si le-au aratatu impreuna cu sciintiele si cu armele cari infruse \acute{i} tieza vi \acute{e} ti'a, si virtutile care-i dau unu adev \acute{e} ratu pretiu... Prin ac \acute{e} sta mic'a n \acute{o} stra Moldavia ea p \acute{o} te si trebuie s \acute{e} ajunga si la marire.“¹⁾

Pentru a tien \acute{e} discursuri de aceste, ce facu gloria unui mare cetatianu, pentru a face voturi de fericirea patriei sale, pentru a laud \acute{a} trecut'a ei marire, pentru a esort \acute{a} natiunea Romana la cultura si lumina, in faci'a unui tiranu ce nu-si permite lumin'a sie in \acute{s} a-si; in fine, pentru a aret \acute{a} at \acute{a} t'a abnegare de sine, at \acute{a} t'a inspiratiune sub enutulu muscalului neinduratu, trebuie ca cine-va s \acute{e} simta curgendu prin vinele sale sangele celu junescu alu Romaniloru de alte dati. Si ac \acute{e} sta fericita calitate o intalnimu in D. Hajdeu, c \acute{a} tu si in ceialti c \acute{a} ti-va patrioti romani ce au inceputu a se produce in dorerosu instrainat'a Basarabia.

At \acute{a} t'a potemu sci despre instructiunea Romaniloru Basarabieni pana la 1840. De atunci... mai esistau scoli, s \acute{e} u n'au existatu? Nu potemu afirm \acute{a} , nici neg \acute{a} , c \acute{a} -ci comunicatiunea intelectuala intre Romanii de pe ambii tiermi ai Prutului, este cu desavars \acute{i} re int \acute{e} rupta si cu strajnicia interd \acute{i} sa. Unu milionu

¹⁾ Daci'a Litterara, redactata de D. M. Cogalnic \acute{e} nu la 1840. Edit. II. pag. 348 si 349.

de frati ai noștri stau inchisi ermiticesce, martirisati si desnationalisati in plinu secolulu alu 19-lea, cu dreptulu celui mai tare. Si Europ'a civilisata nu dîce o vorba. Ei diuare, carti in limb'a patriei mume, nu au. De la noi nu este permis a li se tramite. E'ta cum se ucidu popórele. Tienendu séma de aceste greutâti, si spre a ne mai poté aduce odata a minte de Basarabi'a robita, de Basarabi'a alu careia doliu nu scimu a-lu portá dupa cuviintia, lectorele va bine-voí a suplíní stirbirile acestui cadru, încâtu privesce la instructiune, cu aceea ce i comunicâmu despre literatur'a Romaniloru din Basarabi'a.

Nobilulu Alesandru Hajden si cavalerulu Costache Stamatí sunt singurii literati Romani de peste Prutu.²⁾

G. Misailu.

Trepte de scara.

(Din „O suta si una de fabule.“)

Vrabi'a odata prinde unu gandacu.
Elu atunce striga: „Nici unu reu nu-ti facu,“
De ce voiesci dara a me omori?
Vrabi'a raspunde: „Taci si nu vorbí.
Nu e trebuintia lucrulu sê-ti esplicu:
Vedi, eu sum mai mare, éra tu mai micu.“

Uleulu odata prinde-unu vrabioiu.
Elu atunce striga: „Nici unu reu nu-ti voiu.
De ce voiesci dara a me sfasí?“
Uleulu raspunde: „Ast'a-i tréb'a mea.
Nu e trebuintia lucrulu sê-ti esplicu:
Vedi, eu sum mai mare, éra tu mai micu.“

Vulturulu apuca uleulu din sboru.
Elu atunce striga: „De ce vrei sê moru?
De candu sum pe lume nu ti-am facutu reu.“
Vulturulu raspunde: „Ast'a-i placulu meu.
Nu am trebuintia ca sê-ti mai esplicu:
Vedi, eu sum mai mare, éra tu mai micu.“

Unu omu dá cu puse'a: vulturulu din nori
Cade josu si striga: „De ce me omori?
Nici unu mielu din turma nu ti-am rapitu eu“

Omulu i raspunde: „Ast'a-i gastulu meu.
Nu e trebuintia lucrulu sê-ti esplicu:
Vedi, eu sum mai mare, éra tu mai micu.“

Mórtea dá cu cós'a intr'unu moritoriu.
Elu atunce striga: „De ce vrei sê moriu?
Ce nu mergi la altii cari te dorescu?“
Mórtea i raspunde: „Asié eu voiescu.
Nu e trebuintia lucrulu sê-ti esplicu:
Omulu celu mai mare pentru mine-i micu.“
Georgiu Sionu,

Amoru si amicitia.

(Novela originala.)

(Fino.)

In diu'a de 13 juluu castelulu dlui Ilfoveanu resuná de bucuria. O multîme de ospeti se adunara pentru a serbá unu actu familiaru de mare importantia in viéti'a ori si carui individuu; pentru a asistá la cununí'a dsiórei Elen'a cu dlu Andreiu Florescu. Acestu evenimentú estraordinariu puse in miscare totu orasiulu V— —, din caus'a acést'a apoi giurulu castelului erá plinu de tierani curiosi de a vedé pe frumós'a mirésa.

Timpu lu erá catra miédia-di. Ospetii invitati se adunara deja toti. Totu publiculu erá gata, numai mirés'a nu. Ea siedca singura in odai'a sa si plangea. Câte odata se scolá si se uitá pe ferésta afara, ca si candu ar asceptá pe cine-va.

— Ah! Victoru, Victoru!...

In momentulu acést'a intrá o servitória:

— Domnisióra! Toti óspetii sunt gata, te ascépta, si dta inca nici nu esti imbracata! Pentru Domnedicu sê ne grabimu!

— Sunt multi? o intrebá Elen'a cu sange rece.

— Fórte multi.

— E bine, ada-mi vestmintele.

Pana ce servitóri'a aduse vestmintele din odai'a laterala, Elen'a scóse din sinu o epistola, o mai cetí inca odata, apoi o sarutá si o aprinse. Serman'a copila se uitá, cum epistol'a se preface cenusia, si versá dóue lacrimi ferbinti.

Apoi scóse din sinu unu medalionu, ludeschise, lu-sarutá si dîse:

— Te-am asceptatu pana 'n ultim'a óra, dar tu n'ai vinitu. Dorulu meu suspinele mele n'au petrunsu pana la tine. Vócea mea rogatória si chiamatória a resunatu indesiertu. Literile

²⁾ Redactiunea mai adauge pe fabulistulu Sêrbu, pre invetatoriulu filologu Gonata si de siguru se mai poté marí acum pe tóta diu'a list'a acestoru lucéferi ai dioriloru fratiloru nostri de peste Prutu!

mórte nu potara esprime dorerea mea viua. Esti amicul meu fidelu, ah inse nu pari a fi amantulu meu, carele pentru idealulu seu sacrifica tóte. Tu nu me iubesci, câ-ci m'ai uitatu... Dar ce vórbe sunt aceste?... Elu are dreptu. Sórtea a pusu între noi unu abisu mare.

Apoi puse medalionulu in o carte de rogatiuni, si începù a plange de nou. Intr'aceea sosì servitóri'a cu hainele de mirésa, si ajută Eleni a se imbracă. Pe candu sosì dlu Ilfoveanu, fiic'a lui erá deja gata.

Parintele fericitu si-luà fiic'a de bratiu si o conduse in sal'a unde o acceptá mirele dimpreuna cu óspetii adunati. Ivirea miresei in midiloculu óspetiloru fu intimpinata cu strigate entusiastice. Elen'a li multiumì cu unu surisu fortiatu. Care de care dintre cei presinti se siliá a spune miresei câte unu complimentu, câte unu cuventu frumosu; ea statea in midiloculu loru tacuta, cu fruntea innotata, cu ochii lancedi, cu fati'a palida, si cu anim'a franta...

Apoi plecara toti la biserica. Strad'a de la castelu pana la biserica erá preserata cu iérba verde. Tieranii ~~stateau~~ pè dinaintea caseloru in vestminte serbatoresci. Totu orasiulu V — avea o fatia solema. Conductulu inaintá incetu, insocitu de poporulu adunatu. Parintele Gerasimu acceptá in usi'a bisericei.

Mirés'a se uitá in giuru de sine, si vedea totu fetie voióse, totu vestminte serbatoresci; ori unde priviá, nicairi nu gasiá unu obiectu simpaticu. Cu câtu se apropiá mai multu de biserica, cu atát'a se uitá mai tare in giuru, par câ ar fi cautatu pe cine-va.

Serman'a, ea inca totu sperá; ea inca totu acceptá pe — Victoru.

Candu trecura pe langa cas'a lui Gerasimu, cautatur'a ei rateci in curtea aceleia. In curte erá o trasura plina de pulvere, par' câ ar fi sositu din departare mare. Cum dins'a zarì trasur'a, trasarì, si scotiendu unu tîpetu cadiù in bratiele nasiului.

Ca fulgurulu se latî murmurulu, care spunea, câ mirés'a lesînà. Toti óspetii fura frapati si incepura delocu a enerá feliurite istorióre relative, la acestu incidentu neacceptatu. Intr'aceea se facù o confusiune babilonica; nimene nu sciea ce este de facutu.

— Ah elu a vinitu!... strigà mirés'a nenocita, vinindu-si in ori, — duceti-me... de parte... sê nu me védia!

Apoi éra-si lesînà.

Dorerea parintelui si desperatiunea mirelui nu se póte descrie. Erá unu spectacolu inefloratoriu a vedé pe ambii ingenuchiandu

inaintea Eleni, carea nu mai potea rostí nici unu cuventu.

O luara in bratie si o dusera in castelu. Peste diumetate de óra apoi orasiulu devenì éra-si liniscitu; óspetii se imprasciara, si cununi'a se amanà.

IX.

Elen'a zacea in patu. Dlu Ilfoveanu statea langa patu ca o bucata de marmore, in tacere. Elen'a asísdere nu graiá nici unu cuventu. Erá fórte bolnava.

In ódaia erá de diumetate intunerccu; dar prin perdele se stracorau nesce radie, cari luminau fati'a palida a bolnavci. Asié de misteriósa erá mirés'a pe patulu mortii!

Intrà servitóri'a anunciandu, câ a sositu mediculu chiamatu.

— De ce ati chiamatu medicu? — intrebà copil'a bolnava, — mirés'a are trebuintia de preotu, éra nu de medicu! Chiamati preotulu, preparati-mi vestmentulu de mirésa, si cumparati-mi unu cosciugu negru!

Dlu Ilfoveanu o liniscì, apoi iesì, dar nu peste multu se rentórse cu mediculu.

Mediculu erá — Victoru.

Candu Elen'a lu-zarì, scóse unu tîpetu, apoi lesînà éra-si, si din candu in candu sioptea aceste cuvinte:

— Elu a vinitu tardîu... a vinitu sê fia martorulu nefericirii mele... cu câta compati-mire se uitá din ferésta la mine... tardîu... ah, de ce n'ai vinitu candu te-am chiamatu?!...

Se desceptà si cerù apa. Victoru i strinse man'a cu fragedîme, si dîse:

— Ap'a va fi periculósa.

Elen'a simtî stringerea manei, audî vócea amicului seu, si in estasulu fericirii sale dîse aceste cuvinte:

— Ti-multiumescu, câ ai vinitu. Asié dara, câ vei remané totu langa mine?

— In eternu, — respunse Victoru cu entusiasmu.

Elen'a se uitá cu fericire in ochii medicului, si tacea. Dar nici Victoru nu potea sê vorbésca. Animele li erau aproape; mana in mana; si se inbratîsiau cu pasiune. — Dupa o despártire lunga, dupa unu evenimentu inspaimentatoriu, asié dulce li para imbratîsierea; asié ferice intelnirea...!

— Ah, ce ferice sum in giurulu teu, amice, — dîse Elen'a, — permite-mi a crede, câ vei

Iuli'a Grisi.

remané totu langa mine, ca sê-mi fia fericirea eterna, netulburata!

— Ti-permitu, amica, response Victoru cu dulcétia.

— Vedi, acu sum sanetósa, nu me dóre nimicu, câ-ci esti langa mine! Dar spune-mi, amice, de ce ai intardiatu asié multu?

— Am crediutu, câ iubirea nóstra e numai rezultatulu amicitiei, care póte esiste si in depertare, si de si a une ori simtiam mai multu decâtu iubire amicala, me nisuiam a-mi dominá simtiemintele; dar in fine n'am potutu resiste instinctului animei, nu mi-am potutu denegá amorulu; anim'a simtítória a invinsu mintea precauta... Am alergatu cu de graba, ca sê te vedu, sê te adoru!

Pana ce vorbiá, Elen'a lu-ascultá cu placere, pe fati'a ei se observá cum disparu urmárele morbului; din ce in ce erá mai voiósa, in fine esaltata.

— Ah, ce ferice sum, Victoru!

— Si vomu fi in eternu!

— Deie ceriulu — întregi dlu Ilfoveanu.

Elen'a ca prin unu farmecu s'a ridicatu din patu sanetósa de totu, a ingenunchiatu inaintea tatane-seu, s'a escusatu; — Victoru asísderea si-a cercutu scusele sale, si luandu pe Elen'a de mana i-a cerutu binecuventarea.

Dlu Ilfoveanu redicandu-si bratiile cu ochi lacramatori, cu tonu tremuratori i-a binecuventatu:

— Fiti fericiti, fiti binecuventati!

* * *

La dóue septemani dupa scen'a acést'a s'a serbatu cununi'a lui Victoru cu Elen'a. Juramentulu facutu ca amici, l'au repetatu inaintea altariului divinu ca amorosi. Amiciti'a loru s'a desvoltatu pana la cea mai perfecta iubire.

Spiritele loru afine, convenindu la olalta s'au contopitu in iubirea amicitiei; simpati'a genuala s'a contopitu in amoru; au convenitu dóue simtîri nobile, cari a avutu meritu, pretiu moralu, si prin urmare a trebuitu sê efeptueze scopulu finalu pamentescu a omului: indestulire si fericirea!

Scopulu finalu, aspiratiunile, visurile, dorurile omului tóte, — tóte tientéza la fericire! — Si la fericire conduce amiciti'a, conduce amorulu.

Aceste dóue concepte efeptuéza unu simtiementu nobilu : iubirea.

Deci iubiti!

Alesandru Onaciu.

Coralele si margaritariile.

Interesante lecture sunt pentru oricine, dar mai alesu pentru secsulu frumosu, articlii din istori'a naturala. Si cu totu dreptulu, câ-ci istori'a naturala e o sciintia reala, carea te si lesce deodata a admirá natur'a.

Intr'unu articlu din numerii trecuti ai „Familiei,” am pusu naintea on. lectori, insectele cari forméza staturi. Nisce insecte mitutele, acarora esistintia abié ni-o potemu splicá, suntu totusi asié eclatante in manifestarea vietiei loru.

De astadata voiu a strapune pe on. cetitórie a Familiei in altu despartimentu a istoriei naturale, care ne dá nainte gradulu mai de josu alu vietátiloru din remnulu animaleloru. Acést'a e clas'a viermiloru.

Uratióse animale! voru eschiamá on. cetitórie! Si voru avé dreptu. Balosi, flegmatici ca cotorógele cum sunt viermii, intru adeveru nu sunt animale de exterioru placutu. Dar cu atátu sunt mai admirabile cu privintia la natur'a loru, la modulu subsistintiei loru, la folosulu ce lu-trage sciinti'a pentru omenime din ele!

Voru fi audítu on. cetitórie de vermele cordilatu — Bandwurm — de 10—20 urme lungu, carele bucurosu petrece in leuntruлу poloniloru, rusiloru si teutiloru; de lipitóri'a, carea ajuta la multe bóle periculóse; de moluscele cele cu pitiórele la capu; de mielcii cu cas'a in spate, cari dau cea mai buna mancare venatoriloru, si caridecoréza multe mobile de luesu; de medus'a de mare, fara capu si fara ochi, numai ca o palaria întórsa — oceania pileta — cu nisce bitie ca sierpii pe margine, cu cari duce pescii mai micuti in randia; de polipele cari se paru vegetale si totusi sunt vietáti, si cari infrumsetiéza multe manutie tragede, multi grumadi albi ca néu'a si capete sprinteni; de infusorii cari sunt numai nisce puncte, nevidfibili cu ochii liberi, abié facandu $\frac{1}{3000}$ parte de una linia, de cari si 500 milióne inchiapu intr'o picatura de apa.

Onor. cetitórie cunoscú cret'a. Éca le spunem cumca naturalistulu Ehrenberg a desco-peritu, câ muntii de creta cei mai multi s'a formatu din animale antice cari posedu cógia rársa si cari a moritu.

Cunoscú buretele séu spongi'a, ce e asié de lipsa la spelatu. Timpulu mai nou a desco-peritu, cumca acestu burete care se afla pe stancele marei mediterane, nu e altu-ceva de-

câtu organulu de suptu a unoru animale fara forma si neperfecte, cari inse au peritu.

Cunoscu marea négra! Cum nu! Candu acea e aprópe de patri'a Romaniloru, si tóte apele cari isvorescu in Daci'a romana le primesce in sinulu ei! Óre cine negresce ap'a ei? Dóra scaldarea romanceloru in Dunare, Oltu, Muresiu, Tisa séu Temesiu? Ba nu. Că-ci romanele sunt albe ca lebedele. Fara nisce vermi: Molusc'a, numita pesce de tinta — sepia officinalis. — Acestu verme respective molusca are diece córne pe capu, si din bubele de pe corpulu seu, care are lungime de 1—2 urme, desiérta o fluiditate négra, ca midilocu de aparare, negrindu si turburandu ap'a nainte inimiciloru sei pesci, cari lu-persecutéza si-i voiescu perirea. Acestia negrescu marea négra.

Onor. cetitórie voru sei de marea rosia! Cum nu! Candu inca ca fetisióre au invetiatiu biblic'a si acolo au audítu cum Moise conducatoriulu judeiloru, a trecut cu judeii din Egiptu pe fundulu marei rosie, éra Faraon cu tóta militi'a sa s'a inecat in ea. Acea mare rosia, carea spéla tiermii Egiptului, si carea astadi pórtá pe undele sale fruntasii tieriloru din tóta lumea cu ocaasiunca deschiderei canalului Suez; si carea nóue crá mai buna amica, déca la trecerea lui Moise facea contrariulu, dar' carea mare totadata ne aduce in memoria pe celu mai curagiosu conducatoriu de poporu in Moise, acea marea rosia, óre cine o rosiesce? Nisce animale merunte de mare fara gura, provediute cu nisce fire subtíri in forma de radacine. Aceste sunt acele animale séu vermi antáiu cari inca traiescu, si pe tiermurii nasiposi a mariloru intru atát'a se sporescu, câtu mai diumatatea nasipului o facu ei. — Acesti vermi au acea însusire propria, că sér'a luminéza, éra diu'a rosiescu faci'a marei séu a apei. Aceste rosiescu marea rosia.

G. Traila.

(Finea va urmá.)

CHIUITURE POPORALE.

17.

Mei baditia dá-mi unu sfatu,
Cum sê scapu eu de barbatu?
Că barbatu mi uritu,
Nu me potu bagá'n pamentu.
Eu te invetiu mandr'a mea bine
I eti totu ce ai, vin' cu mine,
Si amendoi sê fugimu,
Că-amendoi ne potrivimu

Si la ochi si la sprincene,
Ca doi peunasi la peno!

18.

Foicica de pe siesu,
Te cunoscu mandra pe mersu,
Că-ti e mersulu leganatu
Si trupsiorulu desmierdatu!

19.

Foicica doru si gele,
Nu sciu ce-i animii mele,
Că de-a séra e'n tacere?

20.

Cucuruзу cu fói'a 'n susu,
Baditi'a meu s'a fostu dusu,
Cucuruзу cu fói'a 'n josu,
Baditi'a ér s'a intorsu.
Pan' erá dusu baditi'a,
Mi-a fostu góla uliti'a.

21.

Vai de mine ce-m ajunsu,
Se iubescu pe sub ascunsu.

22.

Spune-mi mandra si-mi ghioesce,
Codru de ce'ngalbinesce?
Codru de zapada grea,
Voiniculu de voia rea.

23.

Bade-alu meu s'a laudatu,
C'a-séra l'am sarutatu,
De unde dracu sê-lu sarutu
Nici cu ochi nu l'am vediutu.

24.

Mandr'a mea s'a laudatu,
Că gura de sarutatu
Ca la ea, nu este'n satu.
Dar mai este, la neveste,
Numai nu se povestese.

25.

Mandr'a mea de mandra mare,
Nici-unu dint'e'n gura nare.

Culese din giurulu Sibiului si publicate de

Ioane P. Vladu.

SALONU.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— Pest'a 24 martiu. —

In momentul in care eram sê incepu a scrie o „conversare“ cu dvóstre, primí o epistola. O desfacui cu multa curiositate; cá-ci adres'a de pe cuverta erá scrisória femeiesca; dar desfacându-o, me cuprinse o curiositate si mai mare, cá-ci cuvert'a continea mai multe epistole, scrise cu mani femeiesci, dintre cari inse nici un'a nu erá adresata mie, ci tóte sunau unei femei. Le cetíi apoi un'a dupa alt'a, si vedui, cá sunt epistolele unei fete catra o amica a sa, scrise in decursulu carnavalului trecut. Dar cum ajunsera ele la mine? De siguru „amic'a fidela“ fu atátu de indiscreta, încátu mi-le-a tramisu.

E bine, déca o amica fidela póte fi atátu de indiscreta, de ce sê nu pota face si eu cu aceste epistole ceea ce voiu voi? de ce eu, carele nu scíu numele nici uneia, sê nu pota publicá aceste scrisori interesante, ca sê le cetiti si dvóstre?!

Abié este ce-va mai placutu, decátu a ascultá secretele unei fete. De ce sê ve rapescu dar acésta placere?

Éta dara tóte epistolele!

Cea d'antáia suna asié:

„Scump'a mea Eliso,

„Nu ti-am scrisu de multu, acuma inse nu me pota retiené sê nu-ti scriu dóue-trei síre. Natur'a nóstra femeiesca ni impune, ca sê totu vorbimu si atunce, candu ar trebui sê tacemu.

„E bine, a séra am fostu in balu. Sê ffi vediutu toalet'a mea! Toti tinerii au recunoscutu, cá este cea mai frumoasa. In rondulu viitoriu ti-oiu descrie mai pe largu acésta toaleta, acuma afla numai atát'a cá tat'a a procuratu-o din Paris. Asié toaleta nu s'a mai ivitu in balurile de aice nici odata.

„In balu mi-am petrecutu de minune. Au fostu multi oficieri. Eu nu scíu pentru ce ni placu nóue feteloru atátu de multu oficierii? Am jocatu pana deminéti'a. Si biét'a mea toaleta s'a spintecatu de totu.

„Intre oficieri a fostu unulu, brunetu...

„Dar nu cumva sê cugeti ce-va...

„Remanu a ta, amica...

„Post-scriptum. Éta ti-tramitu fotografi'a acelu oficieri, dar te rogu sê mi-o remiti indata.“

A dóu'a epistola contine aceste:

„Iubit'a mea,

„Chiar acuma viu din balu. Am avutu o toaleta admirabila. Dar cugeta numai! Micuti'a de Cleopatra, scii ceea care e abié de trei palme nalta, a imitatu toalet'a mea din balulu trecut. Nerusinat'a...

„Dar insedaru! Tinerii se inchinau toti numai mie, si me proclamara unanimu de regin'a balului.

„Intre ceialalti unulu... Dar de ajunsu! Afla numai atát'a, cá respectivulu a fórté bogatu.

„A ta etc.

„Post-scriptum. Aici ti-acludu portretulu acelu june despre care ti-vorbii mai susu. Nu cumva sê se piérdia! Sê mi-lu tramiti indata!

„Inca unu post-scriptum. Sunt curiosi tinerii nostri. Toti vorbescu cu noi romanescé, si nu li place,

déca li respundemu in limbe straine. Ce mai pretensiune! Par' cá romanesce ai poté vorbi asié frumosu ca frantiozesce séu nemtiesce.“

Dar ascultati si a trei'a epistola:

„Elis'a mea,

„Vinu acuma sê me plangu. Asculta numai ce am patíu in dílele trecute!

„Tinerimea de la noi a voitu sê arangeze unu concertu in favorulu teatrului natiunalu.

„O deputatiune a venitu si la mine a me rogá sê declamu o poesía. Eu primí, si-mi alosei petru declamatiune o poesía a lui Schiller.

„Dar asculta numai! Mi-se respunse, cá in acestu concertu nu se va admite nici o declamatiune germana, — ci sê-mi alegu o poesía romanésca.

„Ce mai pretensiune. Ca si candu artea n'ar fi universala. Eu romanesce nu scíu declamá.

„Apoi tinerimea a rogatu pe Fani, — (serman'a nici acuma nu s'a maritatu inca,) si asta apoi a declamatu, cátu sê te ferésca Domnedieu!

„Erá unu scandalu!

„Sub decursulu concertului mi-a cúrtenitu dlu... dinsulu e unu barbatu cam inaintatu in etate, dar e cultu, si are trei sate. Nu-mi placu tinerii flusturati.

„Post-scriptum. Bucurosu ti-asíu fi tramisu portretulu dlui..., inse nici eu nu-lu amu. Mi-lu voiu castigá cátu mai curendu.“

A patr'a epistola:

„Unic'a mea,

„Sum in calma fericirii mele. Asculta ce s'a intemplat?!

„Astu-nópte fui in balu. La inceputu jocai pucinu, pentru cá nu pré aveam cunoscuti. Inse deminéti'a pe la cincí óre junele baronu S... carele pan'atunce jocá totu cu contese si baronese, me invitá la jocu, si dupa aceea jocá mai totu cu mine.

„Eu nu-su aristocrata, inse totusi 'candu pota conversá séu dantiá cu cutare baronu séu conte, me simtiu de totu altu-felu; par cá dinsi aru fi superiori toturoru ómeniloru de tóte dílele.

„M'au si invidiatu tóte fetele, — dar inca tinerii nostri cum s'au maniatu, candu li-am datu corfa ca sê pota dantiá cu baronulu. Hahaha!

„Post-scriptum. Junele baronu nu e inca insoratu, si mi-a spusu cá si-va cautá socia in clas'a de midilocu. Scii, e cam saracu. Cu ocasiunea vítória ti-voiu tramite si fotografi'a dinsului.“

A cincea epistola:

„Fidel'a mea amica,

„In balulu de alalta eri s'au intemplat multe lucruri curióse.

„Eu am jocatu pucinu, pentru cá nu pré eram dispusa. Conversai multu cu unu oficieri, caruia mediculu i oprí sê jóce.

„Inse Irin'a a jocatu mai tóta nóptea totu cu unulu, — Eufrosin'a se preamblá totu cu Victoru. — Amali'a ridea tare multu cu Aureliu. Scandalu!

„Multi tineri nepriceputi laudau vuclele Victoriei, carea siedea chiar langa mine. Bietii nu scieau, cá acele sunt false.

Post-scriptum. Inca si avocatés'a N. a jocatu.

O muiere betrana ar poté sê aiba mai multu respectu pentru sine.

A siesea epistola e numai atât'a :

„Amica,

„A séra am fostu in balu, — acolo a fostu si Aureliu ... Inchipuesce-ti numai! Tóta nóptea n'a jocat cu mine!

„Sermanulu, de siguru si-a pierdutu vederea, séu gustulu esteticu, câ-ci a jocat mai multu cu Mari'a.

Post-Scriptu: Resbunare!“

Dintre cealalte sê mai vedemu inca o epistola!

A sieptea suna asié:

„Eliso,

„Carnevalulu a trecut, si noi nu ne-am maritat inca. Eu nu intielegu pe tinerimea ast'a, de ce nu mai vre sê sê însóre. Oficierii? Pe dinsii nu-i acusu, câ-ci ei s'aru însorá bucurosu de cumva aru poté.

„Eu am avutu in carnavalulu acest'a cinci curtenitori. Toti cinci s'au însoratu. Si eu sum inca totu féta.

„Dar tu cum stai?

Post-scriptum. Am uitatu sê-ti insemnu, câ eu am avutu o multíme de petítiori, inse nici unulu nu mi-a placutu. Principiulu meu este, câ déca m'oiu maritá, sê potu fi intru adeveru dómna; sê siedu frumosu pe divanu, sê am vestminte scumpe, sê amblu in concerte si baluri, si sê nu lucru nimica. De óre ce inse junimea de acuma nu pré iubescó acestu principiu, am respinsu ofertele totoruru petítiorulu mei!

„Adio!“ etc.

De cumva ati cetitu cu atentiune aceste epistole, ati potutu observá, câ in ele sê reflectéza ideile multoru femeii moderne. Dvóstre veti sci condamnă in ele cele ce sunt de condamnătu, — si de siguru veti sci si escusá pe scriitóri'a loru pentru unele gresiele comune totoruru femeiloru.

Éra eu n'am decátu a cere scusele mele de la necunoscut'a domnisióra pentru publicarea epistoleloru sale, primite — precum credu — din bunavointi'a fidelei sale — amice.

Joseful Vulcanu.

Curierulu modei.

— Pest'a 24 martiu. —

De comunu mod'a de primavéra dá directiune modei de preste anulu intregu. Toaletele de primavéra, in cealalte sesone numai se modifica, cu unu cuventu, mód'a de primavéra este bas'a modei de preste anulu intregu.

Mod'a in presentu, inca nu a luatú nici o directiune deosebita, cu tóte aceste inse se vedu semne de straformári. Pentru aceea si grabimu, a insemná cele observate in moda.

Espusetiunilo pravalieiloru sunt pline de vestminte, dupa mod'a parisianelor. Unu asemene vestmentu erá gatitu din metasa galbena cu garniture de colóre inchisa. — Precum se vede, ineretíturile late voru domni si anulu acest'a, — pentru câ vestmentulu mentionatu erá decoratu cu ineretíturile pe din josu in forma de trianghi. Garniturele de colóre cafei deco-

rau multu ineretíturile late. Preste sucna se estindea o tunica din trei parti, decorata cu ineretíturile merunte, ér spacelulu naltu si pucinu taiatu, n'avea nici o garnitura.

Unu altu vestmentu erá gatitu din „Sultane“ galbenu inchisu. Mai tóta sucn'a erá acoperita de ineretíturile anguste, numai de a supra, ca de dóne palme, se potea observá sucn'a nedecorata. Preste acésta sucna apoi flusturau mai multe tunice merunte decorate cu ineretíturile marunte.

Ni-a placutu multu si paletonele de primavéra.

Paletonele de primavéra se croescu in forma de écharpe, cum sunt de esemplu paletonele din casemir albu, cu garniture mohorite, séu cele fara nici o garnitura. Se pórtá multu paletonele albe cu garniture de catifea veneta.

Astu-felu de paletone sémena multu cu mantilele de odinióra. Pretiulu loru e amesuratu dupa materia, de la 20—50 fl.

Am vediutu apoi mai multe vestminte frumoése d. e. „Desdemona“ adeca gatite din materie de lana, cu garniture anguste si altele gatite din ternó negru. Aceste vestminte au o croitura deosebita, a nume: sunt croite mai alesu scurte, denainte cu taiatura si acést'a taiatura decorata cu diferite garniture. Manecile sunt de diumetate deschise si cuptusíte cu metasa.

Deosebitu ni-a placutu unu vestmentu gatitu din materia de lana de colorea lil'a si cu cuadrate pestritie. Acestu vestmentu se deosebiá de cele mai susu atinse prin aceea, câ nu avea maneci. In locu de maneci aveá unu guleru mare gatitu din catifea négra si decoratu cu garniture de metasa.

Mantill'a in form'a „Baudius“, din dereptu se sufolea, éra vestmentulu asié numitu „Ristori“, care e croitu dupa corpu, se incinge cu unu bráu si nu are gulerulu. Se gatesce din diferite materie.

Vestmintele de metasa acum se decoréza cu dintele albe de Clunyi, ma si pe cele de catifea amu vediutu astu-felu de garniture.

De nu ne insielámu paleriele inca se voru straformá.

Nu credemu, ca sê devina mai mice — câ-ci asié ceva este imposibilu, fara suntemu aplicati a crede, câ voru deveni mai nalte.

Acum numai atât'a potemu sê amintimu, câ paleriele de primavéra se gatescu mai alesu din túl negru, dintele si se voru decorá cu flori de colori deschise.

CE E NOU?

* * * (*Relativu la cestiunea teatrala*) avemú sê anunçiamu, câ comisiunea de cinci, esmisa din conferinti'a de la 28 fauru a. c. a inteligintiei romane din Buda-Pest'a, spre a compune unu programu preparativu la infintiarea unui fondu pentru teatru natiunalu romanu, a terminatu deja elaboratulu seu. Acestu programu se va debata in a dóu'a conferintia a inteligintiei romane din Buda-Pest'a care se va tiené luni in 28 martiu st. n. dupa miédia-di la patru óre, in refectoriulu redutulu orasianescu. Suntemu convinsi, câ acestu programu va satisfacé dorintiele totoruru Romaniloru interesati de acést'a cauza, câ-ci comisiunea in elaboratulu seu a observatu cea mai corecta procedura pentru realizarea unui teatru natiunalu romanu. In numerulu vfito-

riu vomu relatá pe largu despre decursulu conferintiei, publicandu atátu programulu votatu, cátu si reportulu comisiunii de cincí.

* * * (*Ciudata cunoștință*) mai póte avé si diuariulu „Pres'a“ din Bucuresci despre noi Romanii de dincóce de Carpati. A nume intr'unu numeru alu seu scrie, cá Romanii din Buda-Pesta adunandu-se la olalta in o conferintia, au decisu sê infintieze unu teatru natiunalu romanu *in capital'a Ungariei*. „Pres'a ni mai doresce si succesu bunu! Multiamimu! Rogâmu inse pe confratii nostri de la „Pres'a,“ ca sê studieze nitielu mai bine geograff'a, ca de alta-data se nu mai póta alunecá d'a díce asemenea absurditate.

* * * (*Procesulu de presa*) intentatu in contra dluí Ionu Porutiu, redactoru alu diuariului „Federatiunea“ se va pertractá de nou in 11 aprilu. Ministeriulu de iustitia a delegatu pentru pertractarea nóua curtea juratiloru din Tirnavi'a.

* * * (*Diet'a Ungariei*) din caus'a serbatoriloru Pasciloru se va prorogá in septeman'a viitoria pe trei septemani. Apoi adunandu-se éra-si, va tiené siedintie pana 'n finea lui iuliu.

* * * (*Ateneulu Romanu.*) Vineri in 18 martiu la optu óre sér'a dlu M Marsillac a facutu conferintia a supra „voluptátií dorerii, — éra domineca in 20 martiu d. Davila a vorbitu despre apa, facédu analiza si sintesa cu esperintie chiomice.

* * * (*Monet'a de auru si argintu in Roman'a*) a causatu displaceri in opozițiunea de acolo, si a nume din caus'a cá pe monete in locu de „Domnulu Romaniloru“ s'a gravatu cuvintele „Domnulu Romaniei.“ In siedinti'a de la 17 martiu deputatulu Balanescu a si interpelatu pe ministru pentru calcarea art. 10 din legea monetaria.

* * * (*Orasiulu Bucuresci*) se infrumsetieza pe dí ce merge. Aflámu, cá municipalitatea a decisu, ca in anulu acest'a sê se continue bulevardulu inceputu de la Sav'a pana la strad'a Brezoianu. Acestu Bulevardu se va numi „Bulevardulu Elisabet'a Dómna.“ Cauta sê felicitámu capital'a Romaniei de acésta frumósa imbnatátire, esprimemu inse dorinti'a, ca acésta nóua strada sê fia si o adevérata infrumsetiare pentru capitala. Dorimu sê se stabileze unu modelu de fatiada uniforma, pentru cladirile ce se voru edificá pe acésta strada; sistem'a macadamului sê se inlocuiesca cu pagiu de pétra cioplita; pre laturi sê se planteze arbori, spre a procurá umbra si spre a curatí aerulu nadusitoriu.

* * * (*Sinódele diecesane gr. or. romane,*) in tóte trei diecesele sunt convocate pe dominec'a Tomei. — Congresulu Romaniloru gr. c. nu scimu candu se va tiené, cá-ci precum cetimu in „Federatiune“ ministru Eöt-vós se opune.

* * * (*Noulu debutu alu dluí Eliade.*) Veteranulu lucratoriu alu literaturéi nóstre, dlu Eliade Radulescu, dupa regretabil'a sa dimisiunare din „Societatea academica romana,“ éta vine sê suprinda publiculu romanu cu o promisiune admirabila. Dsa adeca imbracá rolulu de primu-colaboratoriu alu unei foi, ce din candu in candu se publica la Bucuresci sub titlulu de „Typographul roman,“ Éta ce promite dlu Eliade in acésta fóia: „Cea ce n'a facutu ministeriele succesive ale instructiunii publice de la 1848 incóce cu sutele de milióne ce au cheltuitu si cu scólele sale fara unitate, nici logica, nici morala; ceea ce n'a yrutu (?) sê faca in atátia ani nici Societatea academica, ce a fostu chia-

mata in adinsu spre a mantú limb'a romana din starea anarchica, in care a adusu-o ignorantia scriitoriloru, „Typographul Roman“ promite a o face singuru fara a pune tíer'a in contributiuni, si fara a furá timpulu junimii studióse. O va face singuru si fórté rapede.“ Éta ce díce la acésta promisiune o alta foia, intitulata „Annalele typografice.“ S'ó ascultámu, cá-ci esprime chiar parerile nóstre: „Curiosu! Cum? Déca acele ministerie succesive de la 1848 incóce nu au potutu face nimicu cu *miliónele*, cu scólele sale lipsite de morala, asta-di o mica foitia va fi in stare sê *regeneraze* limb'a romana?! Cum? Déca tíer'a nu a potutu face pana acum nimica pentru dins'a in acésta privintia, asta-di unu „Typograph Roman,“ o foitia promite, cá fara a pune tíer'a in contributiuni si a furá timpulu junimii studióse, ea va regeará limb'a romana! — Nobila aspiratiune, confrate „Typograph!“ Sê dea Domnulu, cá ceea ce nu au potutu face pana asta-di atátea ministerie, cu miliónele sale, cu scólele sale fara morala, sê faci dta asta-di, mane, séu poi-mane celu multu, si fara nici unu sacrificiu! Dea Domnulu ca ceea ce n'a potutu face unu leu, sê faca unu tíntiaru! Noi din parte-ni ti urámu succesu bunu!“

* * * (*Apelu.*) Mai multi juristi romani din Sibiu adreséza in „Gazet'a Transilvaniei“ unu apelu catra intrég'a junime romana studiósa de dincóce de Carpati, ca acést'a sê-si dea parerile cumulate si respunsurile pe calea publicitátií, la urmatori'a intrebare: „Care ar fi calea cea mai buna, mai scurta, si mai secura pentru redicarea unei academii romane de drepturi?“ Noi suntemu de acea parere, ca undev-a sê se constitué unu comitetu, care sê ingrigésca de realisarea acestei idei. Numai prin procedur'a ast'a sperámu noi d'a ajunge scopulu.

Literatura si arte.

* * * (*Dlu G. Sionu*) a scosu de sub tipariu unu volumu de fabule, intitulatu: „O suta si una fabule.“ Volumulu e decoratu cu portretulu autoriului. Incátu pentru pretiulu literariu alu colectiunii, amu avé sê facemu mai multe observatiuni, — rezervámu inse acestu dreptu amicului nostru Radu Nasturelu, carele de siguru nu va uitá a ni scrie si despre acestu nou productu alu literaturéi nóstre; ér pan'atunce publicámu de proba din acésta carte o poesia in nrulu presinte. Pretiulu pentru Austri'a 3 fl. fórté scumpu!

* * * (*Dlu D. Bolintinianu*) a scosu la lumina de curendu o multime de opere nóue. Aceste sunt: „Campulu si salonulu,“ poesii din tineretie, 20 de cóle. Volumulu 4 sfanti pe hartia de tipariu, 8 sfanti pe hartia velina. 294 de bucáti: barcarole, elegie, ode, idile, poeme. — „Viéti'a reginei Egiptului Cleopatra,“ unuleu nou volumulu. — „Plangerile Romaniei,“ ode la patria. 80 de bani volumulu. — „Viéti'a lui Traianu imperatulu,“ doi sf. volumulu. — Dupa parerea nóstra dlu Bolintinianu ar face mai bunu serviciu literaturéi natiunale, déca ar serie mai pucinu, inse cu mai multu studiu; cá-ci ultimele opere ale dsale, cu cari a inundatu literatur'a nóstra, numai intuneca nimbulu laureatulu cantaretu alu baladeloru si floriloru Bosforului.

* * * (*In teatrulu din Bucuresci*) s'a datu o representatiune in beneficiulu. Societátií romane de arme, gimnastica si dare la semnu. Representatiunea fu splen-

dida. Domnulu si Dómn'a asîsdere au asistatu. Mai atâiu s'a jucat cu succosu mare „Od'a la Elis'a," comedía in unu actu de dlu V. A. Urechia. A dóu'a bucata fu „Pandurulu cersistoriu" de dlu C. Dimitriadu. Apoi se esecută baletul „O palma pentru unu sarutatu." Dlu T. Popescu deschise a trei'a parte cu o deliciósa romantia din „Traviata." „Dn'a Pascali — dîcu mai departe „Informatiunile Bucurescene," totu atâtu de eminenta artista, pre câtu amabila, binevoi la rogamintea presiedintelui Societâti a recitá fara nici o pregatire versurile cele multu aplaudate ale dlui Iosifu Vulcanu „Sum copila de Romanu," si multu aplaudate, cã-ci bune, mai au si noroculu sê fia dîse cum le scie dîce dn'a Pascali." Represintatiunea se terminá la 11 óre cu o cantioneta esecutata de dlu Gatino.

Contribuiri pentru teatrulu natiunalu.

Nadlacu 4 martiu.

Frate Vulcane!

Balulu nostru arangiatu in folosulu fondului teatrului natiunalu a decursu in 28 fauru a. c.

De asta-data amintescu numai atâ'ta cã rezultatu a corespunsu acceptârilor, cã-ci dupa detragerea speseloru, cu cari nu suntemu inca de totu in curatu — calculâmu a depune pe altariulu Thaliei romane o suma de *preste* 100 fl. v. a.

Apoi comitetulu infiintiatu, compusu din elementele cele mai multu apromitiatorie si cele mai inteligente din Nadlacu, are devis'a a conlucrá cu totu zelulu intru poporalisarea conceptului de teatru natiunalu, si a midiloci oferte banale de la aderintii aceluia; e angajatulu deci a arangiá conveniri amicabile, serate, a deschide cóle de subscriptiuni totu in favórea fondului teatrulu.

Despre activitatea comitetului din candu in candu te voiu insciintiá. (Vomu primí cu bucuria tóte insciintiârile; totu-odata recomandâmu frumosulu esemplu alu confratiloru nostri din Nadlacu — si altora, pentru a-lu imitá. Red.)

Alu teu etc.

Mihaiu Sierbanu.

Din strainetate.

△ (*Unu artistu*) din Philadolphi'a debutandu septemanele trecute cu multu succesu, prin asta si-castigá placerea publiculu. Intr'o séra avea sê jóce rolulu unui desperatu — si a si jucat cu multu abilitate, incãtu publiculu nu voiá sê mai incete cu aplausele. In fine descarcá pistolulu si cadiu sangerandu. Candu cortin'a erá cadiuta colegii lui se mirau, cã nu voiesce sê se scóle. Grabira la dinsulu si voiara a-lu ridicá. Dar artistulu erá mortu. — Mai tardíu aflara la dinsulu o epistola, in care si-ia adio de la colegii sei, marturisandu cã caus'a sinuciderii a fostu — amorulu nefericitu.

△ (*Serate literarie in Paris.*) Domineca a trecutulu dóue septemane s'au arangiatu in Paris, cãte-va serate literarie, in cari se cetira mai multe opuri de mare insemnetate. Mai mare efectulu a produsu vorbirea lui Ju-

les Simeonu tienuta pe campulu egypticu. Suetulu vorbirii lui este contra pedepsii de morte. — La teatrulu Cluny a diseratu Pelletan, despre Lamartine; la teatrulu Ecole Centrale a diseratu Henold, despre republic'a din Veneti'a la anulu 1848; éra in casin'a Rue de cadeti a diseratu Didier despre cestiunea de la Algiru. Candu vomu ajunge si noi ca ideii'a de serate sê fia partinita cu asié caldura in Paris?

△ (*O istorióra picanta.*) In cercurile de Paris circuleza urmatóri'a istorióra: Domnulu X. care a trecutulu deja preste anii barbatiei, traia in amicitia cu o artista de la teatru Varietés. Domnisióra Dingsda pre câtu e de frumósa si incantatória, pre atâta e de invetiósa. Dnului X. inse i placea sê curtenesca si pe la altele. Venindu ast'a la cunoscenti'a dsiórei Dingsda, se mania si adresá dlui X. urmatoriele: „Protindu, ca indata sê faci cunoscutu dsiórei C... cã relatiunile vóstre sunt nimicte — si ca caracterulu teu sê remana nepetatu, pune in epistola o mia de franci! — Dlu X. a si scrisu epistol'a ingreunendu-o cumia o de franci si o dete dsiórei Dingsda, ca ea sê o predeie rivalei sale si inca in presinti a mai murtoru colegi si colege. Sosintu sér'a, se infetiosiará mai multi membrii ai teatrului si vediura pe dsiór'a Dingsd'a pana intinse epistol'a dlui X. frumósei sala rivale. Dsiór'a C. v. arunc'a o privire daspretiuitória pe sirele ce le cunosecu cã sunt a dlui X. si fara de a rumpe sigilulu, — aruncá epistol'a in focu. — Sciu pré bine, ce contiene acést'a epistola — dîse ea cu mania — si chiar pentru aceea nici nu o desfacu. — Ve poteti inclipui ce sensatiune a facutu descoperirea dsiórei Dingsda, cã adeca in acea epistola a fostu o mia de franci! Actricele nu poteau condemná in destulu fupt'a dsiórei C. — Inse acum urmédia, partea cea mai picanta. A nume: Frumós'a dsióra Dingsda a fostu contielésa cu dsiór'a C. — Ele apoi se impartira frumosielu pe mi'a de franci!

△ (*Misarable*) unu nou diuariu fancesu eneréza urmatóri'a istorióra patrundiatória: Unu lucratoriu in tóta luni'a avea datina sê-si bata soci'a de órece luni'a erá de comunu bétu. Serman'a femeia totusi lu-iubiá, ma s'a fostu dedatu deja cu portarea dura a sociului seu. — Dar femeii'a deveni muma, si barbatulu de si luni rentorná erasi bétu, nu a esericiatu batai'a de mai nainte, ci se asiediá frumósu pe unu scaunu si tace. O data soci'a l'a intrebatu: „pentru ce nu m'emai bati? — Barbatulu aretà spre lega nulu copilului si respunse: „Asiu descóptá copilulu din somnu!"

Felurite.

△ (*Iuli' a Grisi.*) In lun'a ultima a anului trecutulu a repausatu in Berolinu una dincele mai renumite artiste dómn'a Iuli'a Grisi, decórea si eroini'a de adinóra a operii italiene. — Cu dîns'a a apusu unu lucéferu stralucitulu pe ceriulu operii italiene, unu astu-felu de lucéferu de care nu mai straluce adi. — Dn'a Iulia Grisi s'a nascutu in Milano. Parintele ei, trecutulu deja de o suta de ani, si adi inca mai traiesce. — Inca de copila mica da semne eclatante despre talentulu seu admirabilu. Ca artista, a inceputu pe scenele italiene, renumele inse si-l'a castigatu in Paris, unde erá cea mai favorita dintre tóte artiste. La anulu 1832, 16 sept. s'a publicatu prim'a ei debutare la teatrulu „Te-

atre Italiane" din Paris, rolandu in „Semiramis“ de Ros-sini. Timpulu acela erá epoc'a de auru alu operei italiene. Pe atunci debutau Malibran, Psata, Henriete Sontag si Gratia; ér dintre barbati Rubini, Lamblache, Tamburini „pe cari trebuiá sê-i audi cantandu numai odata si-ti erá de ajunsu a nu-i uitá cátu traiesci“ — díce unu scriitoriu francesu. — Erá cu greu a ocupá loculu primu — la ce se recerea séu unu talentu strordinariu séu o cutezantia pré mare. — Iuli'a Grisi dispunea de ambe aceste insusiri Afara de aceste ea erá o frumsetia rara. In decursu de trei decenii a cuceritu ca o eroina si a domnitu ca o regina. Ori unde debutá, secerá aplause si cunune si cucerea junimea. — A debutatu pe tóte scenele mai insemnate ale Europei, si pretudinene fu ascultata si primita cu placere. — A repausatu in etate de siese dieci de ani. Osemintele ei dupa dorinti'a parisianiloru se transportara la Paris. A lasatu dupa sine mai multi copii între cari unulu e oficieru englesu in Indi'a. — Se díce, cá si ca betrana avea vóce placuta si cantá cu multu farmecu. — Pro-tretulu, ce lu-presintámu or. nóstre cetitórie in nume-rulu de adi, este de pe timpulu candu erá in etatea cea mai frumósa e vietiei sale, pe candu represintá frunse-ti'a si artea italiana in tóta splendórea sa.

Pentru económe.

Pragitura de zaharu.

Intr'unu bidu de lemnu amestecámu urmató-riele: $\frac{1}{2}$ lb de faina fina, zaharu sdrobitu bine, éra si $\frac{1}{2}$ funtu patru; 4 óue intregi, cusióre precum si pucine scortisióre. Tóte aceste le amestecámu in bidu ca o diumetate de óra; dupa aceea ungemu cu untu o forma, si o preseramu cu faina, si asiediamu aluatulu in ea. Pe de a supra se presara cu migdala marunta si se pragesce in cuptoriu mai pucinu in caldítu. — Dupa ce s'a pragitu, se taia in forme lunguretie si se pune la recitu, si asié recite se punu pe mésa.

Letit'ia.

De a vapsi ati'a frumosu rosiu.

Ia cóge de arinu, séu de prunu, o pisaza maruntu in piusióre, fierbe ati'a acolo, pana candu si-a capetá colórea cuvenita, pune-o apoi in paie próspete de ovésu si lase sê se usce bine.

Cum poti pregati apa acra, ce sê intrebuintieza la vapsitu.

Tórna 100 de cupe de apa curata fierbinda intr'unu vasu de lemnu, adauge si târitie la apa; dupa patru séu cincii díle e ap'a acra gata, si o poti intrebuintiá.

De a vapsi bumbaculu verdii (Sittig-grün.)

Ia apa calda, móie bumbaculu in ea, fierbe nitica polomida mai adauge si ceva grünnsann pregatesce din acestea o vapséla galbena, fierbe apoi in apa $\frac{3}{4}$

funtu lemnu vanatu de Brasili'a si tórna din vapséla galbena in acésta vapséla vanata, si asiéza bumbaculu in launtru.

Elen'a Baiulescu.

Gâcitura numerica.

De Linc'a Sioncodi.

8, 2, 10, 12, 1, 7,	}	E o marfa de vestmentu
		Si-e pré folosita,
1, 12, 14, 11,	}	Pe de a supra si 'n pamentu
		E fôrte latíta.
10, 4, 3, 7,	}	Pentru fruptu e visitata
		De junime tómn'a indata;
15, 14, 8, 12,	}	Dupa acest'a te nadesci
		C'au fostu ómeni ér nu pesci,
9, 5, 13, 4,	}	Din lapte se face,
6, 12, 4, 5, 12,		Nu te lasa 'n pace.
1—15	}	Deic Dieulu sê reiésa
		Acést'a dorintia alésa.

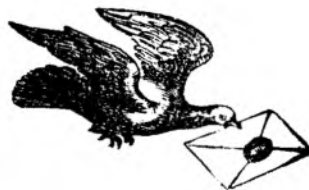
Deslegarea gâciturei din nr. 8.

Europ'a.

Deslegare buna primiramu de la dómn'a Elen'a Popoviciu Ivascu n. Bozincea si de la domnisiórele Mari'a Gaitanu, Victori'a Bardosi, Elen'a Onciu, Elen'a Zeldesianu; si de la domnii Ioachim Munteanu, Basiliu Iuga, Simeonu Filipu.

Deslegarea gâciturei din 6 o am mai primitu de la domnisiórele Vilm'a, Mari'a si Iulian'a Ardeleanu (asemene si din nr. 7,) Mari'a St. Siulutiu, Iuli'a Ratiu si de le domni C. Ungureanu, Illie Sporea, P. Sporea, Al. Frumosu, G. Mihailoviciu, A. Valutianu.

Post'a Redactiunii.

Cernauti. Br. M. Tramite-ni altele, cá-ci aceste inca nu sunt pentru publicitate. Apoi alege-ti ce-va nume romanescu cá-ci nu voimu sê introducemu nume straine in literatur'a nostra.

Beiusiu. Versulu intitulatu „La mórtea lui I. C. e o incercure primitiva, care nu se póte publicá.

Borsia. Se va publicá cátu mai curendu. Multiamita pen tru supriinderea placuta!

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu típariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.